

CHEB – FRANTIŠKOVY LÁZNĚ –
SOOS – STARÝ HROZŇATOV –
WALDSASSEN

První zmínka o Chebu se objevuje už v roce 1061 a je nejstarším dokladem kolonizace území kolem města. Celá oblast se brzy dostala do mocenské zájmové sféry sousední bavorské Severní marky a po roce 1100 došlo k její rychlé kolonizaci s centrem právě v Chebu. Když v roce 1167 získal Chebsko císař Fridrich Barbarossa, rychle rozpoznal jeho strategickou polohu a vybudoval zde císařskou rezidenci – falc. K zemím Koruny české Chebsko poprvé připojil král Přemysl Otakar II., ale jeho vláda tu trvala pouhých deset let. Podruhé se jej pokusil připojit k českému státu Václav II., ovšem naposledy a definitivně se to podařilo až Janu Lucemburskému, který Chebsko získal v roce 1322. I dnes je region v rámci České republiky výjimečným územím v nejzápadnějším výběžku, vklíněném mezi dva spolkové německé státy Sasko a Bavorsko.

N á š t í p

Chebsko je mimo jiné i krajem smířících křížů – těch nejstarších u nás. V posledních letech zájem laické veřejnosti o tyto památeční kameny stoupá. Jejich vznik a původní funkce jsou někdy nejasné, někdy zase zaznamenané v kronikách. Může jít o památeční kříže na místech úmrtí, o odpočinkové kameny, menhiry, hraniční kameny, brzdové kameny nebo pranýře. Několik se jich nachází například okolo přehrady Skalka, u Hazlova nebo u Milhostova.

<http://kameny.euweb.cz>
<http://smircikrize.euweb.cz>

▲ Klenba paláce chebského hradu

*Původní stěna paláce s pozůstatky
půvabných sdružených románských
oken ►*

▲ Za hradbou hradu je vidět průčelí
románské kaple

Kontakt:

**Krajské muzeum
náměstí Krále Jiřího
z Poděbrad 493/4
350 11 Cheb
tel.: 354 400 620
www.muzeumcheb.cz**

Další výraznější úpravy hrad prodělal po třicetileté válce, kdy byly vybudovány barokní valy a bastiony, v roce 1742 jej však zničila francouzská vojska a od té doby je v rozvalinách. Falc střežil mohutný čtverhranný bergfrit zvaný Černá věž, který byl do opevnění postaven nakoso, takže se k přichozím obracel nárožím.

Nejkrásnější částí paláce je císařský sál. Perlou falce je ale určitě volně stojící patrová kaple sv. Erharta a Uršuly. Na první pohled obyčejná stavba skrývá ve svých pevných zdech krásnou ukázkou čistého románského slohu. Celé řešení kaple je založeno na protikladu mezi strohým nižším přízemím a světlým patrem, členěným mramorovými sloupy, na něž dosedá vysoká žebrová klenba.

V kasematech hradu je instalována rozsáhlá expozice chebského kamnářství, která přibližuje vývoj tohoto řemesla od středověku až do 40. let minulého století.

KRAJSKÉ MUZEUM CHEB

Chebské muzeum bylo otevřeno 15. května 1874 v bývalém Městském domě (bývá označován také Pachelbelův dům) a patří tak k nejstarším v Čechách. V roce 1956 byl pro potřeby této instituce získán ještě rohový Krieglsteinův dům.

Protože muzeum bylo od počátku spojováno s událostmi roku 1634, kdy tu byl zavražděn generalissimus Albrecht Václav Eusebius z Valdštejna, od svého založení bylo koncipováno jako historické a již první expozici dominovala Valdštejnská síň. Ve Valdštejnské obrazárně je dnes kolekce 17 portrétů a zaujme i vycpaný vojevůdčův kůň, který byl zastřelen 16. 11. 1632 v bitvě u Lützena a je prý nejstarší vycpaninou v Čechách.

Rozsáhlou sbírku artefaktů spojených s Albrechtem z Valdštejna a třicetiletou válkou doplňují ještě sbírky dokumentující historii města i regionu a uměleckořemeslné sbírky. K vidění je například chebské antependium – koráلكová oltářní výšivka ze 14. století, gotické a barokní plastiky, chebské reliéfní intarzie, sakrální deskové kresby, cechovní truhličky, cenné výrobky cínařů a puškařů a také rozsáhlá expozice keramických výrobků.

Valdštejn...

už zemským vojenským velitelem v Čechách, je jmenován hrabětem a také se žení s Isabelou z Harrachu. O tři roky později je jmenován vrchním velitelem císařské armády (generalissimem) a povýšen na vévodu frýdlantského. Vítězí v bojích třicetileté války v čele vlastní žoldnéřské armády a získává další tituly (vévoda zaháňský, meklenburský, hlohovský). Jen jeho snahy o vybudování císařského loďstva nevycházejí, přestože je v roce 1628 jmenován admirálem Oceánského a Baltského moře. O dva roky později je na nátlak německých kurfiřtů císařem odvolán. Zanedlouho si na něj ale císař vzpomene, když císařská vojska prohrávají klíčové bitvy, a staví ho znovu do čela císařské armády – a Valdštejn opět slaví úspěchy. Takové, že se jej Francouzi a Švédové snaží přetáhnout na svou stranu a slibují mu za odměnu český trůn. Zaváhá – a odmítne. Vzpětí jej císař Ferdinand II. podruhé zbaví velení a prohlásí za zrádce. Byl zavražděn v Chebu (kde snad hodlal nakonec uzavřít spojení se Švédy) i se svými věrnými důstojníky 25. února 1634.

...plným jménem kníže Albrecht Václav Eusebius z Valdštejna je jedním z neznámějších vojevůdců naší historie. Ve stínu jeho válečných úspěchů zůstává méně známá činnost hospodářská a stavební. Mimo jiné zvelebil vévodství frýdlantské a vystavěl jak palác v Praze, tak i zámek v Jičíně. Narodil se v září roku 1583 Vilémovi z Valdštejna a Markétě Smiřické. Vojenskou dráhu začíná jako poddůstojník pěchoty v tažení do Uher proti Štěpánu Bocskayovi a Turkům. V roce 1606 konvertuje ke katolictví, vstupuje do služeb budoucího císaře Matyáše a žení se s Lukrécíí z Landeka, dědičkou rozsáhlých moravských statků. Po její smrti v roce 1614 se zavázal věrností Ferdinandu Štýrskému (budoucímu císaři Ferdinandovi II.) a jemu zůstává věrný i po vypuknutí stavovského povstání v českých zemích roku 1618. Přestože je jmenován plukovníkem jednoho ze tří moravských stavovských pluků, přechází na císařovu stranu a díky konfiskacím po bitvě na Bílé hoře získává obrovský majetek. V roce 1621 se stává velitelem pražské vojenské posádky, o rok později je

ŠPALÍČEK A NÁMĚSTÍ KRÁLE JIŘÍHO Z PODĚBRAD

Dalším symbolem Chebu je komplex jedenácti domů rozdělených Kramářskou uličkou, který vévodí hlavnímu chebskému náměstí. Takzvaný Špalíček vyrůstal od 13. století na místě kramářských a masných krámů. Podle dochovaných náčrtů z roku 1472 je půdorys těchto domů zachován ve své původní podobě, zbourána byla pouze třetí řada objektů na západní straně náměstí Krále Jiřího z Poděbrad. Dnes se zde, stejně jako v ostatních historických domech na náměstí, nacházejí kanceláře, obchody a byty. Dominantou východní strany náměstí je barokní radnice z let 1723–1728. Svým vzhledem zaujmou i další stavby – Galberův dům s rokokovou fasádou, Schirdingerův dům s gotickým průčelím a renesanční arkádovou pavlačí v nádvoří či Grünerův dům s rodovým znakem Wrendlů nad portálem. Uprostřed náměstí stojí kašna, od roku 1591 ozdobená sochou rytíře Rolanda, a před Špalíčkem je kašna se sochou Divého muže z roku 1728.

▲ Chebský Špalíček, v popředí stojí kašna se sochou Divého muže

◀ Detail erbu Wrendlů nad vchodem do Grünerova domu

Kontakt:

Františkánský klášter
Františkánské náměstí 1
350 11 Cheb
www.mestocheb.cz

Z dalších významných chebských církevních památek stojí za návštěvu bývalý klášter klarisek u kostela sv. Kláry, kde je dnes výstavní síň, kostel sv. Bartoloměje, kostel sv. Václava nebo kostel sv. Mikuláše (na fotografii), původně románsko-gotická trojlodní bazilika; kopule na věžích jsou barokní ►

Lávka přes Ohří, po které vede červená turistická značka. Po ní se dostanete příjemnou procházkou okolo vodní nádrže Skalka přes Komorní hůrku až do Františkových Lázní. ►

Jesenická přehrada – z vody se vynořuje most původní železniční tratě, která byla po výstavbě vodního díla přeložena. Ten, kdo má štěstí, může na jejích březích najít vltavín. ►

FRANTIŠKÁNSKÝ KLÁŠTER

U založení minoritského konventu stáli bohatí měšťané Hecht z Pograthu a Honigar Schmidl ze Seeberku již před rokem 1247 (přesná doba založení není známa). Roku 1270 zničil areál kláštera oheň a vynutil si tak přestavbu. Za přítomnosti krále Rudolfa Habsburského byl 26. dubna 1285 vysvěcen nový kostel Zvěstování Panny Marie a o čtyři dny později zde proběhla svatba českého krále Václava II. s Rudolfovou dcerou Guttou. Na začátku 14. století byl dokončen jak ambit zaklenutý křížovou žebrovou klenbou, uzavírající rajský dvůr, tak stavba věže. V roce 1465 nahradili minority františkáni, ale v důsledku rozmachu luteránství konvent pustnul. V 17. století připadl štrasburské františkánské provincii a proběhly zde rozsáhlé barokní přestavby. V roce 1951 byli mniši z kláštera vyhnáni a celý komplex podléhal postupné devastaci, a to až do roku 1991, kdy byl kostel i s konventem vrácen církvi. Veřejnosti přístupný je celý areál kláštera a zahrady. Za pozornost stojí vedle ambitu zejména kostel Zvěstování Panny Marie, který patří k nejstarším halovým kostelům v Čechách a na Moravě.

CO JEŠTĚ MŮŽETE NAVŠTÍVIT, VIDĚT A ZAŽÍT:

PŘEHRADY JESENICE A SKALKA

Pokud už vás nebaví procházet se po městě, je čas přesunout se někam, kde se dá strávit krásný slunečný den lenošením nebo sportováním. Přehrady Jesenice a Skalka nedaleko Chebu jsou příhodné k provozování vodních sportů i k rybaření. Zejména na Jesenicí lze surfovat, potápět se

a provozovat jachting. Na výběr máte několik kempů s bungalovy a chatkami a také dalšími rekreačními atrakcemi (minigolf, tenisové kurty, půjčovny loděk, dětská hřiště a tobogany). Na břehu Skalky je vícero míst, kam lze podnikat krátké výlety – například Chebská stráž (Egerwarte), empírový vyhlídkový altán na příkrém levém břehu přehrady.

BISMARCKOVA VĚŽ NA ZELENÉ HOŘE

Přímo z chebského náměstí vede zelená turistická značka západně od města na Zelenou horu, kde stojí takzvaná Bismarckova rozhledna. Je jednou ze tří, které dodnes najdete na území České republiky. Druhá z nich je na Háji u Aše a třetí na Tanečnici u Mikulášovic (Ústecký kraj).

Rozhledna byla zbudována po chebské sbírce na místě své dřevěné předchůdkyně, slavnostní otevření proběhlo v roce 1909 a téměř vzápětí byla přejmenována na Bismarckovu věž. Po několika letech zde byl postaven hrazený dům s restaurací, který ale již dnes nestojí. Za totality se věž nacházela v pohraničním pásmu a mnozí měli za to, že už neexistuje. Dnes je opět oblíbeným výletním místem.

Bismarckovy věže jsou zvláštním fenoménem mezi rozhlednami. Budovaly se na počest zakladatele Německé říše Otto von Bismarcka v první třetině 20. století. Vznikaly na čtyřech kontinentech a z celkového počtu 240 se jich dochovalo 172. Stojí nejenom v Německu, Polsku, Rusku, Česku, Francii, Dánsku a Rakousku, ale vždy po jedné věži byste objevili také v Chile, Papui-Nové Guineji, Tanzánii a v Kamerunu. Většina z nich byla vystavěna do podoby Bismarckovy mohyly „Soumrak bohů“ podle náčrtu profesora Wilhelma Kreise, který přímo některé z těchto věží navrhl.

www.bismarcktuerme.de

Prameny Františkových Lázní – Divadlo Boženy Němcové – Městské muzeum – Podivná rozhledna – Aquaforum – Amerika Doplňkové programy: SOOS – Komorní a Železná hůrka

Nedaleko Chebu se nachází další známé lázeňské město – Františkovy Lázně. Původně místní prameny sloužily k rekreaci právě obyvatelům a návštěvníkům Chebu – takzvané nosičky vody přinášely do Chebu místní kyselku jako stolní vodu. Oficiálně obec založil císař František I. 27. dubna 1793 jako Ves císaře Františka, v roce 1807 jim byl úředně přiznán název Františkovy Lázně. V roce 1865 je císař František Josef I. povýšil na město. Velký rozkvět nastal hlavně poté, co byly napojeny na železniční síť. Jejich dnešním symbolem je socha malého čurajícího chlapečka – Františka. Po městě jezdí zvláštní vláček.

neděle

K pobytu v lázních patří i koncerty na kolonádě ▶

Také ve Františkových Lázních stojí jeden ze západočeských pravoslavných kostelů, které postavil zdejší starosta a stavitel Gustav Wiedermann jako napodobeninu ruské pravoslavné architektury. Podobné stavby najdete v Karlových Varech a Mariánských Lázních. Chrám ve Františkových Lázních je zasvěcen svatě Olze.

Kontakt:

FL TOURS a městské informační centrum

Americká 2

351 01 Františkovy Lázně

tel.: 354 543 162

e-mail: fltours@atlas.cz

www.frantiskovylazne.cz,

www.frantiskokolazensko.cz

Dvorana Glauberových pramenů ▶

PRAMENY FRANTIŠKOVÝCH LÁZNÍ

Podle blízké obce Slatina byl nejznámější místní Františkův pramen nazýván Slatinná kyselka nebo také Chebská kyselka. Už kolem roku 1600 měl pověst nejúčinnějšího léčivého pramene v Evropě. V roce 1789 ho poprvé zakryl dřevěný pavilon s mříží a voda byla z hygienických důvodů svedena do jímací nádrže. Nosičky vody, které tak přišly o práci, vzápětí pavilon podřízly a zdemolovaly. Druhý dřevěný pavilon vznikl v roce 1793 při zakládání lázní a stál zde až do roku 1832. V té době byl postaven současný zděný klasicistní rondel s dórskými sloupy, který se zachoval v původní podobě a patří mezi symboly Františkových Lázní.

Luisin pramen objevili v roce 1806 a nese jméno po císařovně Luise.

O deset let později se v jeho blízkosti našel další pramen, nazvaný Studené vídlo. Dnešní empírový pavilon nad Luisiným pramenem – jedna z nejkrásnějších empírových lázeňských staveb – vznikl podle projektu krajského inženýra Stöhra v roce 1826. Oba prameny jsou v současnosti používány ke koupelím.

Další dva prameny – Solný a Luční – byly objeveny v roce 1817 při průzkumu slatiněště s vývěry. Město Cheb vykoupilo pozemky, propojilo je cestou a zřídilo promenádu k ostatním pramenům. Stabilitu dnešní kolonády zajišťuje 1 116 pilotů. Oba prameny jsou volně přístupné.

Po první světové válce nechala městská rada kvůli oživení lázní provést zkušební vrty, aby se našly hlubší prameny s vysokým obsahem kyslíčnicku uhličitého, vhodné ke koupelím. Tak byly objeveny dnešní tři prameny – Kostelní, Glauber III a Glauber IV. V roce

Chebsko

1930 byla dokončena dvorana v neo-klasicistním stylu, vycházející z antické chrámové architektury s empírovými egyptskými prvky. Stavba skutečně tak trochu připomíná starověký chrám. Pramen Natálie byl znám od roku 1880, ale zachycen byl až v roce 1912 a jméno nese po srbské královně. Spolu s Františkovým pramenem patří pro svou chuť k nejoblíbenějším.

◀ *Výstavná budova Lázní II*

DIVADLO BOŽENY NĚMCOVÉ

První kočovná divadelní společnost uspořádala představení v upravené hospodářské budově už v roce 1808, ale město postavilo své první kamenné divadlo až v roce 1868. Nová – nynější neoklasicistní budova, jejíž interiéry zdobí dekorativní prvky ve stylu art deco – vznikla podle projektu Artura Payra a byla otevřena v roce 1928.

Kontakt:
Divadlo Boženy Němcové
Ruská 16/102
351 01 Františkovy Lázně
tel.: 354 542 641

MĚSTSKÉ MUZEUM

Vlastivědné muzeum bylo založeno v roce 1913 a základem jeho sbírek se staly archeologické nálezy a minerály. Po druhé světové válce se ale většina muzejních exponátů ztratila, a tak se v padesátých letech minulého století staly základem nových expozic soukromé sbírky občanů města. Dnes se tu prezentují dějiny města a lázeňství, samostatná část dokumentuje využití přírodních léčivých zdrojů. Program doplňují výstavy výtvarníků.

Kontakt:
Městské muzeum
Dr. Pohoreckého 8
351 01 Františkovy Lázně
tel.: 354 542 344
http://web.telecom.cz/muzeum_fl

N á š t í p

Podivná rozhledna Salingburg

V roce 1906 přišlo radním z Františkových Lázní líto, že nemají žádnou opravdu historickou památku, a tak se společně se Zkrášlovacím spolkem rozhodli, že si postaví hrad, který bude zároveň sloužit jako rozhledna. Ty ostatně byly v té době velmi populární a ve městě nějaká chyběla. Na jižním konci Františkových Lázní tedy vyrostla romantická napodobenina hradu s vyhlídkou zvanou Salingburg, podle nedalekého pramene Saling. Dnes už kvůli vzrostlým stromům žádný rozhled nečekejte, ale procházka je to pěkná.

www.hrady.cz

AQUAFORUM

Aquaforum je moderní komplex čtyř vnitřních a tří venkovních bazénů s tobogany a vodními skluzavkami. K dispozici jsou dětské bazény, whirlpool, vodní jeskyně, ale třeba i posilovna.

AMERIKA

Pokud dáváte přednost přírodnímu koupání, pak se na kraji města v lesoparku nachází rozlehlý chovný rybník. Okolo něj pak vede síť udržovaných lesních cest a odpočívadel. Na břehu je pláž, půjčovna loděk, výletní restaurace vystavěná ve stylu chebských hrázděných domů a malá zoo. Zajíždí sem lázeňský vláček.

Kontakt:
Aquaforum
ulice 5. května 19
351 01 Františkovy Lázně
tel.: 354 206 500
e-mail: info@aquaforum.info
www.aquaforum.info

Kontakt:

Přírodní rezervace SOOS
Nový Drahov, 351 34 Skalná
tel.: 354 542 033
http://web.telecom.cz/muzeum_fl

▲ Jeden z modelů z paleontologické expozice v životní velikosti

Přírodní vývěr minerálního pramene ►

Naučná stezka vede po dřevěných chodničkách, které není radno opouštět ►

▲ Jeden ze dvou místních pramenů, které jsou jímány a jsou volně přístupné každému, kdo chce ochutnat

Železná hůrka (na fotografii) leží u státní hranice asi 8 kilometrů jižně od Jesenické přehrady. Vede k ní žlutě značená odbočka od hlavní červené turistické značky podél hranice. Komorní hůrku najdete mezi Chebem a Františkovými Lázněmi. ►

CO JEŠTĚ MŮŽETE NAVŠTÍVIT, VIDĚT A ZAŽÍT:

SOOS

Na rozlehlém rašeliništi a slatiništi byla v roce 1964 vyhlášena rezervace, která je přístupná díky 1,2 km dlouhé naučné stezce. Trasa vede po podlázkových chodničkách nad dnem vyschlého jezera. Vyvěrá zde množství minerálních pramenů a také čistý oxid uhličitý v bahenních sopkách – mafetách. Jde o unikátní území s takzvaným křemelínovým štítem ze schránek jezerních řas rozsivek. Měsíční krajinu pokrývá barevná vrstva vysrážených minerálních solí. V rašeliništi Soos žije řada chráněných živočichů a rostou tu slanomilné rostliny. Rozsivková zemina se zde dříve těžila a využívala například jako lešticí prášek, k výrobě skla, kameniny a velmi lehkých cihel. Ize ji přidávat do zubních past. V roce 1867 přidal Alfréd Nobel k jednomu váhového dílu rozsivkové zeminy tři díly nitroglycerinu – a vynalezl dynamit. Dva z místních pramenů byly zachyceny a lze je ochutnat.

Vstupenka platí nejen pro naučnou stezku, ale také do ostatních expozic areálu. Najdete tady například geopark, muzeum s expozicí Příroda Chebska a Příroda SOOSu, Ptačí svět Chebska, pavilon s expozicí Dějiny Země, paleontologie a s velkoplošnými reprodukcemi obrazů Zdeňka Buriana i modely prehistorických ještěřů v životní velikosti. V těsné blízkosti je rovněž stanice pro záchranu živočichů a dančí obora.

KOMORNÍ A ŽELEZNÁ HŮRKA

Komorní hůrka, nevysoký vrch mezi Chebem a Františkovými Lázněmi, je naše nejmladší sopka. Kráterovitý útvar, který zde najdete, ovšem není původní kráter, ale lom. Ve své době byl problém vzniku Komorní hůrky zajímavým tématem. Tady i v její sestřičce Železná hůrce, která je vzdálená přibližně 15 km jihozápadním směrem, byly nalezeny plátky přírodního čistého železa.

Na přelomu 18. a 19. století geologové nevěděli, jak vlastně horniny vznikají. Jedni – takzvaní neptunisté – tvrdili, že Komorní hůrka má svůj původ v uhelných slojích, které později vyhořely. Sopečný popel totiž vypadá jako struska a škvára, ale tak může vypadat i hornina, kterou vypálila hořící uhelná sloj – a těch je v chebské pánvi také několik. Plutonisté naopak správně věřili v sopečný původ Komorní hůrky. Proto Kašpar hrabě Šternberk, náš nejlepší znalec hornictví a vlastník uhelných dolů, nechal v letech 1834–1837 do úbočí razit štolu. Práce trvaly celé tři roky, ale štola nakonec dosáhla sopouchu a konečně bylo jasné, že Komorní hůrka je sopka. Nebyla nijak divoká – vznikla až v závěrečné fázi sopečné činnosti na našem území. O místní geologickou historii se zajímal i J. W. Goethe, kterého připomíná památník s reliéfem jeho hlavy vsazený ve skále.

Starý Hrožňatov – Loreta – Hohenberg – Waldsassen – Arzberg

Třetí den vás pozveme k návštěvě poutního místa, které povstalo z ruin, můžete si prohlédnout jednu z nejstarších hradních věží u nás a nakonec vám poradíme, kam se lze z Chebska vydat za hranice.

STARÝ HROŽŇATOV

Hrad Starý Hrožňatov (původně Starý Kynšperk), ležící pár kilometrů jižně od Chebu, je poprvé připomínám roku 1217 – tehdy tu byl Jindřichem z Kiensbergu v hladomorně umořen blahoslavený Hroznata, zakladatel tepelského kláštera. V 16. století za pánů z Týna byl hrad přestavěn na renesanční zámek, v roce 1648 byl vypálen Švédy. Současná romantizující podoba pochází z konce 19. století. Starý Hrožňatov patří k nemnoha románským hradům na našem území – pozůstatkem původního sídla je okrouhlá věž s více než 3 metry silnou zdí.

LORETA

Když v polovině 17. století získali Starý Hrožňatov chebští jezuité, založili na návrší východně od obce poutní kostel a k němu vedoucí křížovou cestu. Postupem času pak přibyl ambit s arkádami a kaplemi. V 50. letech minulého století se celý areál ocitl v pohraničním pásmu a chátral. Po roce

Kontakt:
www.hrady.cz

Kontakt:
Loreta Starý Hrožňatov
www.maria-loreto.de

◀ *Ambit s arkádami, které mají valené klenby a jsou vyzdobeny novými malbami a sochami*

▲ Ambit zdobí čtyři zajímavé sochařské kompozice. Všimněte si andělka vpravo dole – hraje na kytaru, kterou drží obráceně. Prý kvůli celkové kompozici díla.

V areálu poutního místa najdete kromě náhrobků také meditační zahradu s volně stojícími sochami novozákonních světců ▶

Kontakt:

Tourist-Info Waldsassen
Johannisplatz 11
95652 Waldsassen
tel.: +49 (0) 9632 88160
e-mail: tourist-info@waldsassen.de
www.waldsassen.info

Kontakt:

Grenzlandbildungsstätte
„Burg Hohenberg“
Postfach 24, 95691 Hohenberg
tel.: +49 (0) 9233 77260
e-mail: info@burghohenberg.de
www.burghohenberg.de,
www.stadt-hohenberg.de

Kontakt:

Stadtverwaltung
Fridrich Ebert Str. 6
95659 Arzberg
tel.: +49 (0) 9233 4040
e-mail: stadt@arzberg.de
www.arzberg.de

1989 inicioval opravy rodák z Nového Hrozňatova Ing. Anton Hart. Ve výroční den 330 let od založení Lorety tu 2. října 1994 proběhla po dlouhých desetiletích první obnovená pouť.

WALDSASSEN

Nedaleko hraničního přechodu Svatý Kříž leží městečko Waldsassen, které bylo až do roku 1524 součástí Chebska. V roce 1132 zde založil markrabě severní bavorské marky Děpolt II. opatství cisterciáckého kláštera, ze kterého byly osazeny ve 12. století kláštery v Sedlci a v Oseku. Klášterní chrám patří k nejvýznamnějším barokním stavbám v Bavorsku a největším v celém Německu. Byl postaven už v roce 1149, upraven goticky v roce 1517 a současnou podobu získal v letech 1681–1704 rukama stavitelů George Dienzenhofera a Abrahama Leuthnera. Interiér je rokokový, konají se zde pravidelné chrámové koncerty, v klášteře je i muzeum a přístupná knihovna.

Pět kilometrů odtud téměř na sever se nachází Dreifaltigkeitskirche Kappel (barokní kostel Kappel), postavený také Georgem Dienzenhoferem na třílaločném půdorysu v roce 1689. Jde o kulturní a uměleckou památku první kategorie.

HOHENBERG AN DER EGER

Jen pár kilometrů na západ od přehrady Skalka se na druhé straně hranic nalézají další zajímavé bavorské město. Věvodí mu markraběcí hrad zmiňovaný v roce 1222, jeden z nejzachovalejších v okolí. Z jeho věží nebo z blízkého Kamenného vrchu (Steinberg) je krásný rozhled po okolí. V roce 1814 zde byla založena první bavorská porcelánka; vývoj místní výroby mapuje muzeum porcelánu.

ARZBERG

A do třetice ještě jeden tip na zahraniční výlet. Dalším střediskem bavorského porcelánu se světoznámou značkou je město Arzberg. Je tu muzeum lidového umění a školství. Odpadní vody z tepelné elektrárny vyhřívají venkovní koupaliště na příjemných 25 stupňů. Na vrchu Kohlberg nad městem stojí železná rozhledna.

